

คณบดี
ที่ ๓๐๕๔/๒๕๕๔

สถาบันพระปกเกล้า
เลขที่รับหนังสือ..... 1141
วันที่..... ๕๕ / พ.ย. / ๕๕
เวลา..... 1๕:๐๐

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอให้พิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ และครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ที่ประชุมมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ จำนวน ๓๘ คน กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาภายใน ๓๐ วัน และในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ที่ประชุมมีความเห็นว่าวิกฤติการณ์ความขัดแย้งรุนแรงเมื่อเดือนเมษายน - เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ อันนำมาซึ่งความสูญเสียและความเสียหายอย่างประมาณค่ามิได้สู่สังคมไทย เป็นความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นมีรากเหง้าของปัญหาที่หยั่งรากลึกถึงระดับโครงสร้างทางสังคมและโครงสร้างทางการเมืองของประเทศ ประกอบกับมีประเด็นข้อวิจารณ์เกี่ยวกับกลไกต่าง ๆ ของรัฐ กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่มีปัญหาเรื่องความชอบธรรมและความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ทำให้ปัญหาความขัดแย้งมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น จำต้องมีการแสวงหาทางออกเพื่อสร้างกระบวนการที่สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในบ้านเมืองได้อย่างยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายเพื่อสร้างความปรองดองแห่งชาติต่อไป ในการแสวงหาทางออกดังกล่าว ที่ประชุมมีมติว่าควรมอบให้สถาบันพระปกเกล้าซึ่งเป็นสถาบันทางวิชาการของรัฐสภา มีความรู้และความเข้าใจทางการเมืองทั้งมิใช่เป็นคู่กรณีแห่งความขัดแย้งเป็นผู้ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง “อะไรคือปัจจัยหรือกระบวนการที่ทำให้การปรองดองแห่งชาติประสบความสำเร็จ” โดยพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองจากนานาประเทศที่เกิดความขัดแย้งทางการเมืองและยุติความขัดแย้งได้แล้วเป็นแบบอย่าง

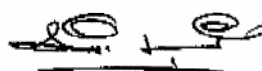
จึงขอให้สถาบันพระปกเกล้าทำการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ ตามรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น และขอให้ส่งผลการศึกษามายังคณะกรรมการวิสามัญฯ ภายใน ๓๐ วัน ในกรณีที่จะทำให้การปรองดองมีผลเป็นการยุติความขัดแย้งลงอย่างถาวร และมีความจำเป็นต้องดำเนินการโดยออกเป็นกฎหมาย ขอให้สถาบันพระปกเกล้าเสนอร่างกฎหมายมาพร้อม

ผลการศึกษาด้วย โดยขอให้ส่งรายงานความคืบหน้าให้คณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ทราบเป็นระยะเพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรให้ทันตามกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดไว้ต่อไป ทั้งนี้ ได้แนบบันทึกการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ มาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สนธิ บุญยรัตกลิน)

ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ

สำนักกรรมการธิการ ๓
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๕๑
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๕๒

ร่าง.....
พิมพ์.....
ทาน.....

มติ
ที่ สผ ๐๐๑๔/ว/๑๖/๐

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ญัตติที่เกี่ยวข้อง รวม ๒ ฉบับ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ และครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ (พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นผู้เสนอ) และญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองของคนในชาติ (นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ และข้อ ๔๒ ประกอบด้วย

๑. นายกนก วงษ์ตระหง่าน	๒. นายชจิตร์ ชัยนิคม
๓. นางสาวชัตติยา สวัสดิผล	๔. นายจรรพพงศ์ เรืองสุวรรณ
๕. นายเจอะอามิง โตะตาหยง	๖. นายชวลิต วิชยสุทธิ์
๗. นายชำนาญ คักดิเศรษธุ์	๘. นายไผ่ยา พรหมา
๙. นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ	๑๐. นายนคร มาฉิม
๑๑. นายนพคุณ รัฐผไท	๑๒. นายนิกร จำนง
๑๓. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	๑๔. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์
๑๕. นายประเสริฐ จันทรวงทอง	๑๖. นายประเสริฐ บุญชัยสุข
๑๗. นายพีรพันธุ์ พาลุสุข	๑๘. นางแพรวพิสัย พจนประพันธ์
๑๙. นางสาวรังสีมา รอดรัศมี	๒๐. นายเรืองศักดิ์ งามสมภาค
๒๑. นายวัฒนา เมืองสุข	๒๒. พลตำรวจเอก วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี
๒๓. พลตำรวจเอก วิรุฬห์ ฟื้นแสน	๒๔. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์
๒๕. พลโท วิชาศ อรุณศรี	๒๖. นายศุภชัย ใจสมุทร
๒๗. นายศุภชัย ศรีหล้า	๒๘. พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน
๒๙. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	๓๐. นายสันตศักดิ์ จรุงงามพิเชษฐ์
๓๑. นายสามารถ แก้วมีชัย	๓๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น

๓๓. นายสุพล พองงาม

๓๔. พลเรือเอก สุรพล จันทน์แดง

๓๕. นายองอาจ คล้ามไพบูลย์

๓๖. นายอัคร จารุจินดา

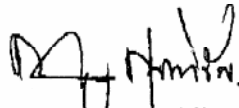
๓๗. พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย

๓๘. นายอุดมเดช รัตนเสถียร

ที่ประชุมได้กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาไว้ ๓๐ วัน และจะได้มีการประชุมคณะกรรมการ
ในวันศุกร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมกรมการ หมายเลข ๓๗๐๑ ชั้น ๗
อาคารรัฐสภา ๓

จึงเรียนยืนยันมาเพื่อทราบ และขอเชิญท่านไปประชุมตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่
ดังกล่าวข้างต้น

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิฑูร พุมหิรัญ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๖

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทาง
การสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ
สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑
วันศุกร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๓๐๑ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม

๑. นายจิตร ชัยนิคม	กรรมการ
๒. นางสาวขัตติยา สวัสดิผล	กรรมการ
๓. นายจรรพพงศ์ เรืองสุวรรณ	กรรมการ
๔. นายเจอะอามิง โตะตาหยง	กรรมการ
๕. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	กรรมการ
๖. นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์	กรรมการ
๗. นายไชยา พรหมา	กรรมการ
๘. นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ	กรรมการ
๙. นายนคร มานิม	กรรมการ
๑๐. นายนพคุณ รัฐผไท	กรรมการ
๑๑. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๒. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	กรรมการ
๑๓. นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	กรรมการ
๑๔. นายพีรพันธุ์ พาลุสุข	กรรมการ
๑๕. นางแพรวพิสัย พจนประพันธ์	กรรมการ
๑๖. นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	กรรมการ
๑๗. นายเรืองศักดิ์ งามสมภาค	กรรมการ

๑๘. นายวัฒนา เมืองสุข	กรรมการ
๑๙. พลตำรวจเอก วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี	กรรมการ
๒๐. พลตำรวจเอก วิรุฬห์ ฟื้นแสน	กรรมการ
๒๑. พลโท วิลาศ อรุณศรี	กรรมการ
๒๒. นายศุภชัย ศรีหล้า	กรรมการ
๒๓. พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน	กรรมการ
๒๔. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	กรรมการ
๒๕. นายสันตศักดิ์ จรุงกู จามพิเชษฐ์	กรรมการ
๒๖. นายสามารถ แก้วมีชัย	กรรมการ
๒๗. นายสุพล ฟองงาม	กรรมการ
๒๘. พลเรือเอก สุรพล จันทน์แดง	กรรมการ
๒๙. นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	กรรมการ
๓๐. พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	กรรมการ
๓๑. นายอุดมเดช รัตนเสถียร	กรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

๑. นายกนก วงษ์ตระหง่าน	(ลาการประชุม)
๒. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	(ลาการประชุม)
๓. นายประเสริฐ บุญชัยสุข	(ลาการประชุม)
๔. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	(ลาการประชุม)
๕. นายศุภชัย ใจสมุทร	(ลาการประชุม)
๖. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	(ลาการประชุม)
๗. นายอัครพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๑๐ นาฬิกา

เมื่อคณะกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายวัชรินทร์ จอมพลาพล รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวเชิญ พลตำรวจเอก วิรุฬห์ ฟื้นแสน กรรมการผู้มียุสสูงสุดซึ่งมาประชุมเข้าปฏิบัติหน้าที่ประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อดำเนินการให้ที่ประชุมเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ใน

คณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๐ และข้อ ๘๕
ซึ่งที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นายวัฒนา เมืองสุข	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสามารถ แก้วมีชัย	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเจอะอามิง โตะตาหยง	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พลตำรวจเอก วิรุพห์ พันแสน	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายสุภชัย ใจสมุทร	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๘. นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๙. นางสาวชัตติยา สวัสดิผล	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๑๐. นายไชยา พรหมา	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายนคร มาฉิม	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

อนึ่ง ที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้ง นางสินี สัมมิ นิตกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการ
เอกสารอ้างอิง สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็น
ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
ข้อ ๑๒๒

จากนั้นประธานชั่วคราวในที่ประชุมได้เชิญให้ พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ทำ
หน้าที่ประธานคณะกรรมการตามที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการ
และดำเนินการประชุมต่อไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. พิจารณากรอบการดำเนินการของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนว
ทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ

๑.๑ เหตุผลในการเสนอญัตติด่วนพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง
แห่งชาติ

ประธานคณะกรรมการได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในอดีตได้เคยมีการตั้ง
คณะกรรมการในการแก้ปัญหาความขัดแย้งหรือแม้กระทั่งองค์กรอิสระก็ได้พยายามแก้ปัญหา

ดังกล่าวมาหลายครั้งแต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ การเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งจึงเห็นว่า สภาพเท่านั้นที่จะสามารถแก้ปัญหาคความขัดแย้งและการปรองดองกลับมาสู่ชาติบ้านเมือง ดังนั้น ในฐานะที่คณะกรรมการชุดนี้เป็นตัวแทนของประชาชนคนไทย ซึ่งอยากเห็นบ้านเมืองมีความสงบและคนไทยปรองดองกัน จึงได้เสนอญัตติด่วนพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความปรองดอง อย่างไรก็ตาม สภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดให้คณะกรรมการชุดนี้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน หากจะเริ่มพิจารณาศึกษาปัญหากันใหม่อาจทำให้ระยะเวลาการดำเนินการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ไม่เพียงพอจึงควรกำหนดในลักษณะต่อยอดจากสถาบันการศึกษาหรือองค์กรต่าง ๆ ที่ได้เคยมีการศึกษาในเรื่องดังกล่าวมาบ้างแล้วประกอบกับให้สถาบันที่เป็นกลางเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาการสร้างความปลอดภัยด้วยและเห็นว่า ควรเริ่มต้นแก้ปัญหาจากปัจจุบันเพื่อทำอนาคตให้ดีกว่าที่มุ่งหาสาเหตุในอดีตจนทำให้ในขณะนี้ไม่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง เห็นว่า ควรแบ่งกรอบการทำงานออกเป็น

๑. ส่วนสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการปรองดองที่กระทำโดยหน่วยงานต่าง ๆ คณะกรรมการชุดนี้ควรจะต้องติดตามตรวจสอบและเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อนำมารายงานต่อสภาซึ่งรัฐบาลชุดนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ตั้งคณะกรรมการอิสระขึ้นมาคือ คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) ทำหน้าที่ในการตรวจสอบค้นหาความจริงและเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยในระยะยาว ซึ่งในหลักสากลที่ทั่วโลกใช้กระบวนการปรองดองคนกลางจะต้องเป็นผู้ค้นหาข้อเท็จจริงแต่เนื่องจากคณะกรรมการชุดนี้มีที่มาจากหลายฝ่าย การดำเนินงานของคณะกรรมการจึงไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการค้นหาข้อเท็จจริง

คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) ได้กำหนดยุทธศาสตร์กรอบการดำเนินงานใน ๔ มิติหลัก

ยุทธศาสตร์ที่หนึ่ง คือ การตรวจสอบและการค้นหาความจริง

ยุทธศาสตร์ที่สอง คือ การเยียวยา ฟื้นฟู และป้องกันความรุนแรง

ยุทธศาสตร์ที่สาม คือ การศึกษาวิจัยรากเหง้าปัญหาของความขัดแย้ง

ยุทธศาสตร์ที่สี่ คือ การสร้างความปรองดองและป้องกันมิให้ความรุนแรงเกิดขึ้นอีก

๒. การศึกษาและวิจัยอุปสรรคของการปรองดองและปัจจัยที่จะทำให้การปรองดองบรรลุผลสำเร็จซึ่งความปรองดองจะสำเร็จผลลงได้จะต้องยึดหลักความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด ดังนั้น การดำเนินการศึกษาในเรื่องดังกล่าวอาจให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นผู้ดำเนินการซึ่งเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนงานด้านวิชาการของรัฐสภาอยู่แล้ว ได้มีคำกล่าวของอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย พลเอก มนต์สิทธิ์ คำสร้อย ได้กล่าวไว้ว่า หัวใจสำคัญของการปรองดองคือ การมองไปข้างหน้าเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกิดขึ้นมากกว่าที่จะหาสาเหตุและปัจจัยของปัญหาที่เกิดขึ้น

๓. กรอบการทำงานของคณะกรรมการต้องไม่ซ้ำซ้อนกับกรอบการทำงานของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) และจากผลการศึกษาของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) ได้แบ่งมิติความขัดแย้งที่นำไปสู่ความรุนแรงทางการเมืองออกเป็น ๔ มิติ คือ

๑) ความขัดแย้งที่มาจากกฎหมาย ระบบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม

๒) ความขัดแย้งที่มาจากการเมือง ไม่ว่าจะเป็นจากนักการเมืองหรือการดึงเอาสถาบันทหารเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองอันนำไปสู่ความขัดแย้ง

๓) ความขัดแย้งด้านประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม

๔) ความขัดแย้งที่มาจากสื่อมวลชน

ซึ่งกรรมการบางท่านเห็นด้วยที่จะมอบหมายการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นผู้ดำเนินงานหลังจากได้ทำการศึกษาแล้วเสร็จจึงค่อยรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อนำมาพิจารณาแนวทางดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งและในกรณีที่องค์กรวิชาการได้ศึกษาแนวทางดังกล่าวคณะกรรมการก็สามารถเชิญหน่วยงานที่ได้มีการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองไปแล้ว อาทิเช่น คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมนำไปประกอบการศึกษาของสถาบันพระปกเกล้าต่อไป

คณะกรรมการบางท่านแสดงความคิดเห็นว่า เนื่องจากคณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นตัวแทนของพรรคการเมืองต่าง ๆ อาจมีการเอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งในท้ายสุดจะทำให้รายงานการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองดังกล่าวไม่สามารถนำไปสู่การ

เดิมบานปลายขึ้นเนื่องจากการใช้กฎหมายหรือวิธีการคิดที่ผิด เหตุการณ์เหล่านี้ต่างชาติใช้หลัก
 ความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional Justice) ในการดำเนินการมีทั้งหมด ๖ ขั้นตอน
 ขั้นตอนที่หนึ่ง คือ ดำเนินคดีอาญากับบุคคลที่เป็นต้นเหตุและบุคคลที่ละเมิดสิทธิ
 มนุษยชน

ขั้นตอนที่สอง คือ กระบวนการค้นหาความจริงกระทำโดยบุคคลผู้มีความเป็นกลาง

ขั้นตอนที่สาม คือ กระบวนการเยียวยาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยใช้หลักการเยียวยาที่
 เป็นสากลและตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อดูแลการเยียวยาทั้งทางแพ่งและทางอาญารวมถึงการเยียวยา
 ที่มีค่าใช้จ่าย

ขั้นตอนที่สี่ คือ การเยียวยาและฟื้นฟูองค์กรเนื่องจากเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจและ
 นำไปสู่การสูญเสียต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ห้า คือ การเปิดเผยความจริงเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้

ขั้นตอนสุดท้าย คือ กระบวนการปรองดอง

กรรมการบางท่านได้แสดงความเห็นท้วงติงในที่ประชุมว่า ควรให้ประธานใน
 ที่ประชุมได้สรุปประเด็นต่างๆ ตามที่ได้มีคณะกรรมการวิสามัญฯ บางท่านได้เสนอความเห็น
 ต่างๆ เข้ามาเพื่อเป็นกรอบและแนวทางการทำงานของคณะกรรมการว่าจะมีการกำหนด
 แนวทางวิธีการทำงานอย่างไร เนื่องจากตนเองเป็นคณะกรรมการที่เข้าร่วมการทำงานยัง
 ขาดข้อมูลและรายละเอียดที่จะให้นำมาประกอบการพิจารณาอีกเยอะดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้
 ระยะเวลาเพื่อรวบรวมข้อมูล ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และ เกรงว่าระยะเวลาตามที่ที่ประชุมสภาได้
 กำหนดระยะเวลาศึกษาไว้เพียง ๓๐ วัน อาจจะเป็นช่วงเวลาที่น้อยไปและไม่เพียงพอกับการที่
 ต้องมาพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางการปรองดองแห่งชาติได้

กรรมการบางท่านได้อภิปรายสนับสนุนในประเด็นดังกล่าวข้างต้นและมี
 ความเห็นเพิ่มเติมว่าการที่สมาชิกสภาได้มีการเสนอญัตติด่วนเรื่อง ขอให้ สภาผู้แทนราษฎรตั้ง
 คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ และได้มีการ
 ตั้งคณะกรรมการวิสามัญฯ ชุดนี้ขึ้นมาต้องมีการรู้เป้าหมายและแนวทางการดำเนินการรวมทั้ง
 ผลสำเร็จของการดำเนินการอยู่แล้วว่าจะเป็นเช่นไร ดังนั้นในฐานะที่เราเป็นคณะกรรมการที่
 ได้รับการเลือกเข้ามาจากสภาเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวจำเป็นจะต้องมีการกำหนดเรื่อง
 พิจารณาศึกษาในประเด็นปัญหาเรื่องใหญ่ๆ ๒ เรื่อง คือ

เรื่องที่หนึ่ง ศึกษาข้อมูลและข้อเสนอของฝ่ายต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาข้อขัดแย้งและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆที่ได้มีการดำเนินการและรวบรวมไว้แล้ว ล่วงหน้าในรายงานของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.)

เรื่องที่สอง รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลในฝ่ายต่างๆที่เป็นต้นตอของปัญหาทั้งหมดที่มีความขัดแย้งกันในปัจจุบัน

ทั้งนี้เมื่อเรานำหลักทั้งสองมาเป็นหลักในการพิจารณาศึกษาแล้ว จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ได้ว่าใครคือผู้ขัดแย้ง และอะไรคือปัญหาของความขัดแย้ง

กรรมการบางท่านได้อภิปรายว่า มีความเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าควรต้องมีการสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นภายในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ และเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าในที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีการพิจารณาเรื่องความปรองดองโดยเน้น เรื่องการปรองดองของกลุ่มที่มีความขัดแย้งทางการเมืองจนเกิดการรวมตัวกันขึ้นเพื่อชุมนุมอันเป็นผลมาจากการมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันก่อนหน้านี้ภายในระยะเวลา ๕ ปีที่ผ่านมาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นในฐานะที่ตนเองเป็นกรรมการมีความเห็นเพิ่มเติมว่า หากมีการนำหลักการและแนวทางในการปรองดองของต่างประเทศที่เป็นหลักสากลนิยม คือการสืบหาข้อเท็จจริงในปัญหาต่างๆ ว่า มีข้อเท็จจริงอย่างไร และหลักการต่อไปคือกระบวนการสร้างความยุติธรรมให้แก่ทุกภาคฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน จากนั้นจึงจะเป็นผลทำให้เกิดความสมานฉันท์ขึ้นได้นั้น อาจจะทำให้กระบวนการสร้างความปรองดองไม่ประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริงและถาวร เนื่องจากในปัจจุบันนี้ปัญหาของสังคมไทย มีความแตกแยกที่เกิดจากความแตกต่างกันด้านอุดมการณ์ทางการเมืองและความคิด จนนำไปสู่การหักล้างด้านความคิดในสองอุดมการณ์นี้ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาอาจทำให้โครงสร้างทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อาจจะทำให้บ้านเมืองเกิดปัญหาความขัดแย้งที่รุนแรงได้อีกในอนาคต ดังนั้นจึงควรหาทางแก้ไขปัญหาโครงสร้างของสังคมที่เปลี่ยนแปลงด้วย โดยควรจะจัดการและแก้ไขโดยให้บ้านเมืองได้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และให้ประชาชนมีอำนาจทางอธิปไตยอย่างแท้จริง นอกจากนี้ตนเองมีความเห็นในการที่จะสนับสนุนในกรอบการทำงานตามที่ร้องประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง

แห่งชาติ คนที่หนึ่ง(นายวัฒนา เมืองสุข) ได้นำเสนอมาก่อนหน้านี้ และได้ยกตัวอย่างในความคิดเห็นเรื่องการเมืองที่รองประธานคณะกรรมการคนที่ หนึ่งได้นำคำพูดของประธาน เหมมาเจอตุงได้กล่าวไว้ว่า “การเมืองคือสงครามที่ไม่หลังเลือด สงครามคือการเมืองที่หลังเลือด” และตนเองมีความเห็นว่า ความจริงแล้วเป้าหมายของสงครามที่แท้จริงคือสันติภาพ และหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องการความชนะเพียงฝ่ายเดียวในสันติภาพเหล่านั้นย่อมแสดงให้เห็นถึงความพ่ายแพ้อย่างราบคาบในสันติภาพที่ทุกคนใฝ่หา แต่ถ้าต่างฝ่ายมีความเห็นที่ตรงกันว่าไม่จำเป็นที่จะต้องมีความชนะในสงครามนั้นแต่ให้ทั้งสองฝ่ายสามารถเดินไปด้วยกันได้บนหลักเกณฑ์สันติภาพที่เป็นหลักสากลในวิถีทางระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยที่ไม่ต้องมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ชนะหรือฝ่ายพ่ายแพ้ แต่ให้ทั้งสองฝ่ายได้มีการประกาศสันติภาพร่วมกันจะดีกว่า และควรให้มีหน่วยงานของสถาบันพระปกเกล้าและหน่วยงานสถาบันอื่นๆ ได้มีโอกาสเข้ามาช่วยสนับสนุนและร่วมกันทำงานในการสร้างความปรองดองแห่งชาตินี้ด้วยเพื่อเป็นการช่วยลดขั้นตอนการพิจารณาศึกษาในเรื่องดังกล่าวได้ และทำให้มีระยะเวลาการทำงานของคณะกรรมการมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ได้เสนอให้ที่ประชุมได้มีการพิจารณาปัญหาเรื่องความขัดแย้งอย่างมีความยุติธรรมและเป็นระบบในกรอบการพิจารณาศึกษาที่เป็นภาพกว้างว่าข้อเท็จจริงเป็นเช่นไร เพื่อสร้างความปรองดองอย่างแท้จริง

เลขาธิการคณะกรรมการได้อภิปรายเพิ่มเติมว่า จากสภาวะการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันนี้เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าสังคมไทยมีความแตกแยกแบ่งเป็นฝ่ายเป็นพวกกันมาก นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาหมาหาอุทกภัยน้ำท่วมซ้ำเติมอีก และจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนแล้วส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า ไม่อยากให้นักการเมืองที่เข้ามาทำหน้าที่แทนปวงชนเหล่านี้มีการทะเลาะกัน แต่อยากเห็นบ้านเมืองมีความสงบร่มเย็นเป็นสุขและอยากให้ร่วมมือกันเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้อันทำให้ประชาชนได้รับความเสียหายอย่างมากมาย ดังนั้นเราจึงต้องมีจุดหมายที่ต้องกระทำให้สำเร็จให้ได้ถึงแม้ว่าจะยังคงมีปัญหาความคิดของแต่ละฝ่ายที่มีความคิดเห็นแตกแยกกัน และเห็นด้วยตามที่ได้มีกรรมการบางท่านเสนอกรอบการทำงานเพื่อเป็นการสร้างแนวทางการปรองดองให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะการกำหนดกรอบที่ให้มีกระบวนการตรวจสอบและค้นหาความจริงในประเด็นของปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ซึ่งกระทำโดยหน่วยงานหรือสถาบันที่มีความเป็นกลางและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคฝ่ายคือคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดอง

แห่งชาติ (คอป.) ส่วนกระบวนการเยียวยาและฟื้นฟูบุคคล สังคม องค์กร และสถาบันที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงต้องดำเนินการให้ครบทุกภาคส่วนและเป็นธรรม จากนั้นเมื่อเราได้ดำเนินการตรวจสอบและค้นหาความจริงแล้วว่าปัญหาความขัดแย้งมาจากสาเหตุใด ใครเป็นผู้กระทำที่ไหน อย่างไร ก็ต้องนำมาเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อได้ทราบความจริงและข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง และท้ายสุดของผลการดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ ก็จะจบลงด้วยการปรองดองซึ่งเราในฐานะเป็นคณะกรรมการวิสามัญที่พิจารณาศึกษาแนวทางการปรองดองก็ควรต้องพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกันด้วยว่าเราจะมีวิธีการปรองดองกันอย่างไร ซึ่งคณะกรรมการหลายท่านได้เสนอว่าในเอกสารรายงานความคืบหน้าของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) ก็ได้มีการจัดทำรายงานเรื่องดังกล่าวไว้แล้วและทำให้เราทราบถึงที่มาที่ไปของเหตุการณ์ความไม่สงบต่างๆ ที่เกิดขึ้น และกรรมการเสียงส่วนมากก็ได้มีความเห็นไปในทางเดียวกันว่าควรต้องให้บุคคลหรือสถาบันที่มีความเป็นกลางทางการเมืองเข้ามาช่วยพิจารณาศึกษากรณีเหตุการณ์ความขัดแย้งและความไม่สงบต่างๆ แล้วจัดทำรายงานนำเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบ ก็จะเป็นการกระทำที่สามารถสร้างความยอมรับจากนานาอารยประเทศและสาธารณชนในสังคมได้ด้วย และในขณะเดียวกันในฐานะคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายมาดำเนินการเรื่องนี้ก็ควรต้องทำงานควบคู่กันไปได้ด้วยอีกทางหนึ่งคือคอยกำกับดูแลและตรวจสอบบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่ผ่านว่าเป็นอย่างไรบ้าง เช่นกรณีถ้ามีบุคคลใดได้รับผลกระทบจนทำให้ต้องติดคุกอยู่ในปัจจุบันนี้ ก็ต้องดำเนินการตรวจสอบว่ามีความเป็นธรรมและความยุติธรรมหรือไม่กับผลกระทบที่เขาได้รับเช่นนี้ และคิดหาวิธีการที่จะเยียวยาและฟื้นฟูบุคคลเหล่านั้นอย่างไร โดยให้เป็นอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดูแล และรายงานข้อมูลให้คณะกรรมการทราบด้วย

กรรมการบางท่าน อภิปรายว่า เมื่อได้มีการรับฟังและพิจารณาในประเด็นที่คณะกรรมการได้อภิปรายและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการวางกรอบและแนวทางการปรองดองจากหลายท่านแล้วล้วนเป็นเหตุผลและเป็นแนวคิดที่ดีมากในการหาทางออกให้กับปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบต่างๆ ที่ได้เกิดขึ้นมากับประเทศไทย ดังนั้นตนจึงอยากเสนอความเห็นเพิ่มเติมในแนวทางการปรองดอง แยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ

๑. เมื่อพิจารณารายงานพร้อมบทสรุปเกี่ยวกับผลการตรวจสอบและค้นหาความจริง รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างการปรองดองแห่งชาติ ของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) แล้วมีรายละเอียดล้วนเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นข้อยุติแล้วทั้งสิ้น ดังนั้น ตนเองจึงมีความเห็นว่าทุกฝ่ายที่เป็นคู่กรณีของปัญหาหรือคู่กรณีความขัดแย้งต่างๆ ทางการเมืองต่างๆ ก็ควรจะยอมรับข้อเท็จจริงในผลรายงานของคอป. ด้วย เนื่องจากเป็นสถาบันที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรี โดยบุคคลเหล่านั้นล้วนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเป็นอิสระ และความเป็นกลาง รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคมไทยและทุกฝ่าย และนานาชาติด้วย

๒. ควรให้องค์กรหรือส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการด้านความยุติธรรม เช่น สตช. ได้มีการประมวลและรวบรวมคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นทุกกรณีในระหว่างที่มีการชุมนุมทางการเมืองแล้วถูกดำเนินคดีในข้อหาต่างๆ ที่ได้ข้อสรุปแล้วคือ ในกระบวนการเริ่มต้นสอบสวนของศาล กระบวนการฟ้องร้อง หรือกระบวนการที่ได้มีการพิพากษาถึงที่สุดแล้วของศาล โดยไม่มีการเจาะจงการชุมนุมของประชาชนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองว่าเป็นคนเสื้อสีใด พรรคใด ฝ่ายใด เพื่อรายงานให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบการพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติด้วย

๓. ควรให้หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายในสังคมไทย และนานาชาติได้เข้ามาศึกษาในกรณีที่ได้มีบุคคลหรือกลุ่มการชุมนุมทางการเมืองต่างๆ ได้กล่าวหาว่า ปัจจุบันนี้ในระบบของกระบวนการยุติธรรม เป็นต้นเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งและเหตุการณ์ความไม่สงบภายในประเทศ ข้อเท็จจริงสรุปว่าการบังคับใช้กฎหมายในระบบกระบวนการ ไม่ว่าจะหน่วยงานไหนตั้งแต่ฝ่ายสอบสวน ไปจนถึงอัยการ ไปจนถึงศาล ทุกกระบวนการนี้ไม่เป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับในแง่ของการบังคับใช้ที่เป็นสองมาตรฐานอันนี้เป็นเรื่องใหญ่ เราจะมีกฎเกณฑ์ใด ๆ ที่จะไปเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการขัดขวางการปรองดองของคนในชาติได้ จะให้หน่วยงานไหนหรือองค์กรใดที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายทั้งในระดับประเทศของเราแล้วก็ในระดับสากล แล้วเราพร้อมที่จะเปิดใจอย่างกว้างแล้วก็รับเอาข้อเสนอต่าง ๆ เหล่านั้นเข้ามาสู่การตรากฎหมายหรือบังคับหรือว่าแก้ไขกฎหมายให้เกิดความเป็นมาตรฐานสากล และเป็นที่ยอมรับเพื่อจะเป็น

หนทางอีกทางหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยแห่งชาติได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ทั้งนี้กรรมการบางท่านได้อภิปรายเพิ่มเติมประเด็นดังกล่าวข้างต้นว่า ในเรื่อง การพิจารณาเรื่องกฎหมายต่างๆที่เห็นว่าเป็นต้นเหตุของความขัดแย้ง หรือการตรากฎหมาย หรือ แก้ไขกฎหมายใหม่ เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือและองค์ประกอบร่วมในการสร้างความปลอดภัยของคนในชาติให้เกิดขึ้นนั้น ควรต้องให้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วนและลึกซึ้ง ในฐานะที่เป็นหน่วยงานด้านนิติบัญญัติที่มีหน้าที่ต้องตรากฎหมายต่างๆ ด้วย

๔. ตามที่ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอญัตติด่วนเพื่อให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปลอดภัยนั้นถือว่าการเสนอทางออกของการ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งของคนในชาติ ที่มีเจตนารมณ์ในการสร้างความปลอดภัยจึงได้เสนอ ญัตติดังกล่าว เนื่องจากได้มีเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงทางการเมืองในช่วง ระยะเวลาที่ผ่านมา ดังนั้นจำเป็นต้องมีการแสวงหาทางออกเพื่อสร้างความปลอดภัยและจัด ความขัดแย้งและความตึงเครียดทางการเมืองให้มีความเข้าใจร่วมกันและป้องกันมิให้เกิดความ รุนแรงและความเสียหายซ้ำอีกในอนาคต ดังนั้นจึงถือว่าเจตนารมณ์ดังกล่าวเป็นเป้าหมายที่ ชัดเจนแล้ว ซึ่งทุกฝ่ายก็ควรจะไปสู่เป้าหมายนั้นร่วมกันเพื่อการสร้างความปลอดภัยของคน ทุกภาคฝ่าย ทุกกลุ่มให้เกิดขึ้น อันจะเกิดเป็นผลประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชนชาวไทย ต่อไปอย่างแท้จริง

๑.๒ ปัญหาความขัดแย้งในภาคใต้

กรรมการบางท่านได้มีการเสนอให้ที่ประชุมได้มีการนำเอาปัญหาความขัดแย้ง ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มาเป็นประเด็นหลักในการพิจารณาเรื่องแนวทางการสร้าง ความปลอดภัยแห่งชาติด้วย เนื่องจากปัญหาดังกล่าวก็ถือว่าเป็นปัญหาความขัดแย้งของประเทศไทย เรามานานแล้วจึงอยากให้มีการสร้างความปลอดภัยเกิดขึ้นกับพื้นที่เหล่านี้ด้วยซึ่ง คณะกรรมการในที่ประชุมก็มีความเห็นชอบเป็นไปในทางเดียวกัน และมีกรรมการ อภิปรายถึงประเด็นดังกล่าว สรุป ได้ดังนี้

มีความเห็นด้วยและนำยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีการนำปัญหาความขัดแย้งของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวเข้ามาพิจารณาเพิ่มเป็นอีกประเด็นหนึ่งในเรื่องการสร้างความปรองดองแห่งชาติ

ปัญหาความขัดแย้งของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเหตุการณ์และเรื่องราวทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสะสมปัญหาหันมาอย่างช้านานขาดความกระจ่างถึงมูลเหตุที่แท้จริงของปัญหา มีขบวนการและนัยแอบแฝงมากมายหลายประเด็น เช่นอาจเป็นขบวนการยาเสพติด หรืออื่นๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์อย่างมากมาย และหากกรณีที่มีความรุนแรงเกิดขึ้นในพื้นที่ใดแล้ว ก็จะมีการเกิดเหตุการณ์รุนแรงที่ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ ไม่จบสิ้น ดังนั้นถ้าทุกคนคิดว่าต้องเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขให้แล้วจบได้ก็คงจะดำเนินการได้ยาก แต่สามารถช่วยเหลือและบรรเทาเยียวยาฟื้นฟูให้บรรยากาศลดความตึงเครียดรวมทั้งสามารถควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในภาวะปกติได้ก็เป็นสิ่งที่จะกระทำได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว

เพื่อความรวดเร็วในการทำงานของคณะกรรมการ อาจให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาอีกหนึ่งคณะเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาชายแดนภาคใต้แล้วรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่างๆ ให้คณะกรรมการวิสามัญ ได้ทราบและนำไปประกอบการพิจารณาในกระบวนการทำงานต่อไป

นอกจากนี้ประธานในที่ประชุมได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมอบหมายให้สถาบันพระปกเกล้าเข้ามาช่วยพิจารณาศึกษาปัญหาความขัดแย้งของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า จะมีการนำประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการชุดนี้ไปมอบให้สถาบันพระปกเกล้าได้พิจารณาและแยกส่วนการพิจารณาให้เป็นประเด็นที่ชัดเจนครบถ้วน ทั้งนี้สถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานที่มีองค์กรภายในบางองค์กรที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว ดังนั้น เราควรประสานงานให้หน่วยงานสถาบันพระปกเกล้ามีการเน้นและสนับสนุนข้อมูลข้อเท็จจริงเรื่องปัญหาความไม่สงบของสามจังหวัดภาคใต้ให้เพิ่มขึ้น

กรรมการบางท่านได้อภิปรายเพื่อฝากเป็นข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า ในการที่คณะกรรมการวิสามัญฯ ชุดนี้จะมีการดำเนินการมอบหมายให้สถาบันพระปกเกล้าเข้ามาช่วยพิจารณาศึกษาปัญหาความขัดแย้งของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ควรจะมีการดำเนินการจัดทำในนามของหน่วยงานสถาบันพระปกเกล้าอย่างแท้จริงอาจเป็นในฐานะเจ้าภาพการทำงาน

แล้วขอความร่วมมือจากนักวิจัยจากบางส่วนเข้าร่วมทำงานด้วยก็ได้ เนื่องจากเมื่อพิจารณาในหน่วยงานดังกล่าวแล้วตนเองมีความเห็นว่า สถาบันพระปกเกล้าจะมีเรื่องการทำวิจัยต่าง ๆ มากมายซึ่งจะมีทีมงานต่าง ๆ เข้าไปปรับทำงานวิจัยเหล่านั้น

ปัญหาภาคใต้เป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนมาก จึงยังขาดความชัดเจนและขาดการตรวจสอบในข้อมูลว่ามีข้อเท็จจริงรวมถึงบทสรุปและข้อยุติของปัญหาต่างๆ เหล่านั้น เป็นเช่นไรและต้องการให้เป็นไปในทิศทางใด ดังนั้นหากเรานำกรอบการทำงานที่อยู่ในขั้นตอนของการปรองดองเพื่อลดความขัดแย้งในพื้นที่เหล่านั้นมาดำเนินการทันทีต่างๆ ที่ยังขาดข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ เกรงว่าอาจไม่ประสบความสำเร็จและเป็นขั้นตอนที่สามารถกระทำได้อย่างพอสมควร แต่ควรนำกระบวนการเยียวยาและฟื้นฟูบุคคล สังคม องค์กร และสถาบันต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงของสามจังหวัดภาคใต้มาดำเนินการจะเหมาะสมกว่า

นอกจากนี้ก็มีกรรมการบางท่านได้อภิปรายแสดงความเห็นสนับสนุนเพิ่มเติมในประเด็นนี้ ว่า มีความเห็นด้วยที่ควรแยกการพิจารณาเรื่องปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกจากเรื่องการสร้างความปรองดองแห่งชาติ และเสนอว่าควรให้สภาซึ่งเป็นการช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานแทนรัฐบาล ได้เริ่มต้นกระบวนการความปรองดองเข้าไปสู่พื้นที่สามจังหวัดภาคใต้ ก็ถือว่าเป็นแนวทางอีกทางหนึ่งที่สามารถลดความตึงเครียดและแตกแยกลงไปได้บ้าง และควรให้มีการพิจารณาถึงเรื่องการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ดังกล่าวด้วยว่ามีความเป็นธรรมและเหมาะสมกับประชาชนในพื้นที่เหล่านั้นหรือไม่

กรรมการบางท่านมีความเห็นว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ ชุดนี้ ควรพิจารณาถึงปัญหาภาคใต้รวมไปด้วย เพราะเป็นปัญหาที่จะต้องมีการปรองดองทั้งประเทศ ส่วนสถาบันพระปกเกล้าที่ศึกษาเรื่องนี้อาจจะตั้งอนุกรรมการฯ ในการศึกษา เช่น แยกเป็นอนุกรรมการภาคใต้ อนุกรรมการกรุงเทพฯ เป็นต้น เมื่อศึกษาเสร็จให้คณะกรรมการชุดใหญ่นำมาศึกษาร่วมกันอีกครั้ง

กรรมการบางท่านมีความเห็นว่า ปัญหาภาคใต้ควรแยกกับการศึกษาวิธีการปรองดอง โดยมีความเห็นว่าควรมอบให้สถาบันพระปกเกล้าศึกษาในเรื่องปัญหาภาคใต้ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนมาก แต่คณะที่จะศึกษาการปรองดองแห่งชาตินี้ ข้อเท็จจริงต่างๆ ได้มี

การศึกษาจาก คอป. ส่วนการเยียวยาที่มีจากรัฐบาล ซึ่งปัญหาภาคใต้ยังไม่ได้มีการศึกษาในส่วนนี้ ดังนั้น ควรจะแยกส่วนศึกษาได้หรือไม่ เพื่อให้กรมการสามารถทำงานได้กระชั้นมากยิ่งขึ้น

กรมการบางท่านมีความเห็นว่า หน่วยงานในต่างประเทศจะมีองค์กรกลางเป็นหน่วยงานในการค้นหาความจริง ซึ่งในประเทศไทยก็มี คอป. แล้ว ที่จะทำหน้าที่ดังกล่าว คณะกรรมการฯ ชุดนี้ควรทำหน้าที่ศึกษารายงานข้อมูลจาก คอป. และติดตามว่ามีปัญหาอุปสรรคใด ๆ ในการทำงานหรือไม่ ข้อขัดข้องที่ คอป. เสนอมาก็คือการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐในการให้ข้อมูล ปัญหาดังกล่าวคณะกรรมการชุดนี้จะให้ความช่วยเหลืออย่างไร สิ่งนี้น่าจะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน ส่วนเรื่องการเยียวยา ควรให้มีกระบวนการเยียวยาจริง ๆ ไม่ใช่เพียงแค่การจ่ายเงินให้เท่านั้น การเยียวยาอาจจะเป็นการเยียวยาทางสังคมหรือการเยียวยาให้กับครอบครัว ควรหาวิธีการเยียวยาให้เป็นระบบและควรรวมกรณีปัญหาภาคใต้ด้วย ส่วนเรื่องการให้สถาบันพระปกเกล้าเข้ามาช่วยนั้น ยังไม่มีความชัดเจนว่าต้องการให้ช่วยตรงส่วนไหน ถ้าจะทำก็ให้ควรจะทำในฐานะของสถาบันพระปกเกล้าคือให้เป็นเจ้าภาพในการศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งอาจนำทีมงานนักวิจัยเข้าไปช่วยในการศึกษาด้วยก็ได้

ประธานกรรมการเสนอความเห็นที่ ปัญหาภาคใต้นี้อาจเป็นปัญหาการก่อการร้าย หรืออาจมีกระบวนการอื่นเข้ามาแฝง เช่น ยาเสพติด ซึ่งประธานกรรมการจะขอปัญหาต่าง ๆ นี้เสนอให้สถาบันพระปกเกล้านำไปแยกศึกษาตามที่หน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้ของสถาบันพระปกเกล้ารับผิดชอบไปดำเนินการศึกษา

กรมการบางท่านมีความเห็นว่า เห็นด้วยกับการที่จะต้องมีการแยกศึกษา ปัญหาภาคใต้กับเรื่องการปรองดอง แต่การที่รัฐสภาแสดงบทบาทเข้ามาช่วยจะเป็นการลดความขัดแย้งของปัญหาภาคใต้ได้มากยิ่งขึ้น และการเข้ามาศึกษาว่าการเยียวยาได้รับความเป็นธรรมหรือไม่ โดยคณะกรรมการชุดนี้อาจส่งรายงานในส่วนที่จะต้องแก้ไขให้กับภาครัฐจะเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์ โดยเมื่อศึกษารายงานจากสถาบันพระปกเกล้าแล้ว คณะกรรมการชุดนี้ ทำการศึกษาแล้วนำเสนอผ่านสภา เพื่อจะได้พิจารณาปรับปรุงในส่วนของกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการปรองดอง และให้ความสนับสนุน คอป. เพื่อให้ดำเนินการได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันก็ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ว่าสิ่งที่ คอป.แนะนำ รัฐบาลได้ดำเนินการหรือไม่อย่างไร รวมทั้ง สนับสนุนองค์กรที่ไม่ได้อยู่ในฝ่ายบริหาร

จากนั้นที่ประชุมมีความเห็นว่า ควรให้แยกพิจารณาระหว่างประเด็นปัญหาภาคใต้ กับเรื่องการปรองดอง โดยคณะกรรมการมีความเห็นว่าปัญหาภาคใต้ให้มีการพิจารณากรอบดำเนินงานในการประชุมครั้งหน้า

มติที่ประชุม

คณะกรรมการได้มีการพิจารณาภาพรวมหลักการ เหตุผลและความจำเป็นในการสร้างความปรองดองแห่งชาติ รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างความปรองดองแห่งชาติซึ่งคณะกรรมการมีความเห็นเป็นแนวทางเดียวกันวางกรอบแนวทางในการพิจารณาศึกษาไว้ดังนี้

๑) ให้สถาบันพระปกเกล้า ซึ่งเป็นสถาบันทางวิชาการของรัฐสภาที่มีความรู้และความเข้าใจการเมือง ทั้งมิใช่เป็นคู่กรณีแห่งความขัดแย้งเป็นผู้ทำการศึกษา วิจัย แนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ ให้ครอบคลุมทั้งด้านการเมือง การปกครอง และกฎหมายที่เป็นต้นเหตุแห่งความขัดแย้งภายใต้หัวข้อเรื่อง “อะไรคือปัจจัยหรือกระบวนการที่ทำให้การปรองดองแห่งชาติประสบความสำเร็จ” ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการออกเป็นกฎหมาย ให้สถาบันพระปกเกล้าเสนอร่างกฎหมายให้คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาด้วย เพื่อให้คณะกรรมการนำเสนอกฎหมายดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อสร้างความปรองดองต่อไป

๒) นำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) มาพิจารณาและสนับสนุนการดำเนินการของ คอป. รวมทั้งตรวจสอบการดำเนินการของรัฐบาลในส่วนที่ คอป. นำเสนอรวมทั้งการฟื้นฟูและเยียวยาในปัญหาต่างๆ

๓) มอบให้สถาบันพระปกเกล้าศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้ แต่ให้แยกออกจากการศึกษาแนวทางการปรองดองแห่งชาติ ในส่วนของคณะกรรมการวิสามัญฯ ควรติดตามการดำเนินงานของฝ่ายบริหารและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

๒. กำหนดวันและเวลาในการประชุม

ที่ประชุมมีมติให้มีการประชุมคณะกรรมการทุกวันอังคาร เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา เป็นต้นไป และได้กำหนดการประชุมครั้งต่อไป ในวันอังคารที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๗๐๑ ชั้น ๗ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการได้ขอบุคคลผู้เข้าร่วมประชุม และกล่าวปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา
นางนภาพรณี แพทย์พันธุ์
วิทยากรชำนาญการ
นางสาวเอ็มอัชฌา บุญเกิด
นิติกรปฏิบัติการ
สำนักกรรมการ ๓
ผู้จัดบันทึกการประชุม
นางสินี สัมมี
นิติกรชำนาญการพิเศษ
สำนักกรรมการ ๓
ผู้ตรวจทาน ๑
นายชวลิต วิชยสุทธิ์
เลขานุการคณะกรรมการ
ผู้ตรวจทาน ๒